

Dosarul nr. 1ra-2179/21
1-18146744-01-1ra-03122021

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

12 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Filincova Svetlana

Judecători – Plămădeală Ghenadie, Ghervas Maria,

Stratulat Galina, Pitic Mariana

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul *Sandu Sergiu* în numele inculpatului David Veaceslav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2021, în cauza penală de învinuire a lui

David Veaceslav xxxxx, născut la xxxx,
originar și domiciliat xxxxx,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 46, 362¹ alin. (3), lit. a) Cod penal.

Termenii de examinare:

prima instanță: 13.04.2018 - 02.05.2019;

instanța de apel: 18.07.2019 - 27.07.2020;

prima instanță: 18.08.2020 – 11.03.2021;

instanța de apel: 18.05.2021 - 21.09.2021;

instanța de recurs: 03.12.2021 -12.12.2022.

Asupra motivelor invocate în recursul ordinar, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 02 mai 2019, *David Veaceslav xxxxx*, a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 46, 362¹ alin.(3), lit. a) Cod penal și în baza acestei Legi cu aplicarea art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă, în mărime - **1000** (una mie) unități convenționale, ceea ce constituie suma - **50 000** (cincizeci mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități legate de prestarea serviciilor de turism și în domeniul angajării persoanelor în câmpul muncii peste hotarele Republicii Moldova pe un termen - **4** (patru) ani.

1.2. Prin aceeași sentință au fost condamnați David Victoria, ÎI „David Vera”, și SC „Just Imobilex” SRL, în latura cărora prin recursul declarat, cauza nu se examinează.

S-a dispus confiscarea în mod solidar de la David Veaceslav, David Victoria, Întreprinderea Individuală „David Vera” și SC „Just Imobilex” SRL și s-a trecut forțat și gratuit în proprietatea statului suma de **58 440** (cincizeci și opt de mii patru sute patruzeci) dolari SUA și suma de **4 300** (patru mii trei sute) lei, cu titlu de mijloace bănești obținute de David Veaceslav Iurie, David Victoria Iurie, ÎI „David Vera” și SC „Just Imobilex” SRL, din activitate infracțională și anume organizarea migrației ilegale.

Cererea procurorului privind încasarea din contul inculpaților a cheltuielilor de judecată în sumă de 4 129,80 lei, s-a respins ca neîntemeiată.

A fost soluționată soarta corpurilor delict.

2. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

2.1. Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, *Timofti-Rusanovscaia Tatiana*, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a dispune trecerea în folosul statului mijloacele bănești în sumă de 62 600 lei, ridicate în cadrul percheziției efectuate în automobilul de model „Xxxxx”, cu numărul de înmatriculare XXXXX și de a încasa în mod solidar de la David Victoria, David Veaceslav, SC „Just Imobilex” și ÎI „David Vera” în contul Statului suma de 4 129, 80 lei, în calitate de cheltuieli judiciare.

2.2. Avocatul *Dogotari Danu* în numele inculpaților David Victoria, David Veaceslav, ÎI „David Vera”, SC „Just Imobilex” SRL prin care a solicitat casarea sentinței, cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Încetarea procesului penal în privința ÎI „David Vera” în temeiul art. art. 275 pct. 7), 285 Cod de procedură penală.

Lui *David Victoria*, pentru comiterea infracțiunii incriminate, să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărimea minimă prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

SC „Just Imobilex” SRL, pentru comiterea infracțiunii incriminate, să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărimea minimă prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Restituirea corpului delict - laptopul de model „ASUS”, ridicat în urma percheziției efectuate în of. 1 în imobilul amplasat pe str. Tighina 49A din mun. Chișinău la 23.12.2016, recunoscut și anexat la materialele cauzei în calitate de corp delict prin ordonanța din 04.01.2017;

Restituirea mijloacelor bănești în sumă de 12 600 (doisprezece mii șase sute) dolari SUA și 500 (cinci sute) lei, ridicate în cadrul percheziției efectuate în of. 1 în imobilul amplasat pe str. Tighina 49 A din mun. Chișinău la 23.12.2016, recunoscute și anexate la materialele cauzei în calitate de corp delict prin ordonanța din 04.01.2017.

Respingerea cererii privind confiscarea specială în privința lui David Veaceslav Iurie, cât și apelantelor David Victoria Iurie, ÎI „David Vera” și SC „Just Imobilex” SRL, cu trecerea forțată și gratuită în proprietatea

statului suma de 58 440 (cincizeci și opt de mii patru sute patruzeci) dolari SUA și suma de 4300 (patru mii trei sute) lei, ca fiind una neîntemeiată.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2020, apelul procurorului a fost respins ca nefundat.

A fost admis apelul declarat de avocatul *Dogotari Danu* în numele inculpaților *David Victoria, David Veaceslav, ÎI „David Vera”, SC „Just Imobilex” SRL*, casată total sentința, cu remiterea cauzei la rejudecare de către aceeași instanța de fond, în alt complet de judecată.

3.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, la judecarea cauzei în instanța de fond au fost admise erori de drept, care nu sunt susceptibile de a fi reparate în procedura de judecare a apelului, întrucât SC „*Just Imobilex*” i-a fost încălcat dreptul la apărare, încălcare care atrage nulitatea actelor procedurale efectuate, respectiv în temeiul art. art. 415 alin. (1), pct. 3) Cod procedură penală, va dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în alt complet de judecată.

Instanța de apel a notat că potrivit art. 69 alin. (1), pct. 6) Cod procedură penală, (1) Participarea apărătorului la procesul penal este obligatorie în cazul în care: 6) bănuیتului, învinuitului, inculpatului i se incriminează o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă.

Judecarea cauzei în privința inculpatului persoană juridică SC „*Just Imobilex*” SRL a avut loc conform regulii generale și luând în considerare faptul că infracțiunea incriminată persoanei juridice SC „*Just Imobilex*” SRL este o infracțiune gravă, participarea apărătorului la procesul penal era obligatorie, însă instanța de fond a omis acest fapt, ceea ce a dus la încălcarea dreptului la apărare prevăzut de art.17 Cod procedură penală.

4. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11 martie 2021, David Veaceslav a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 46, 362¹ alin. (3), lit. a) Cod penal și condamnat în baza acestei Legi, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de **1000** (o mie) unități convenționale, ceea ce constituie **50.000** (cinci zeci mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități legate de prestarea serviciilor de turism și în domeniul angajării persoanelor în câmpul muncii peste hotarele Republicii Moldova pe un termen de **5** ani.

S-a explicat lui *David Veaceslav* că potrivit prevederilor art. 64 alin. (3¹) Cod penal, este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul în care hotărârea devine executorie.

Acțiunea civilă privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de **2100** lei, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

4.1. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

David Veaceslav, începând cu anul 2015 până în anul 2017, aflându-se în mun. Chișinău, folosind în activitatea infracțională ÎI «*DAVID VERA*» și SC «*JUST IMOBILEX*», având intenția comiterii infracțiunii de organizare a migrației ilegale pe teritoriul diferitor țări a persoanelor ce nu sunt cetățeni sau rezidenți a acestor state, urmărind realizarea acestei intenții infracționale și scopul obținerii unui profit din această activitate

infracțională, a participat în calitate de coautor în cadrul grupul criminal organizat creat pentru comiterea infracțiunii menționate (organizarea migrației ilegale), format din David Victoria, David Vera și SC "JUST IMOBILEX" și ÎI «DAVID VERA», repartizând rolurile între membrii acestei reuniuni a organizat migrația ilegală în statul Israel a mai multor cetățeni ai Republicii Moldova.

Astfel, în perioada vizată, *David Veaceslav* acționând în cadrul grupului criminal organizat, împreună și prin înțelegere prealabilă cu membrii acestuia, repartizând rolurile între membrii grupului criminal, urmărind scopul obținerii profitului, încasând aproximativ câte 7.000 dolari SUA de la fiecare persoană, a întreprins acțiuni în vederea organizării intrării și șederii ilegale în statul Israel a cetățenilor Republicii Moldova menționați supra, care nu sunt nici cetățeni, nici rezidenți al acestui stat.

Întru realizarea intențiilor infracționale, în perioada anului 2015 până în anul 2017, *David Veaceslav*, în baza înțelegerii prealabile cu membrii grupului criminal, s-a întâlnit cu potențialii migrați, cărora i-au fost explicate condițiile contractuale și de muncă în statul Israel, documentele necesare pentru deschiderea vizei de intrare și ședere în statul Israel și remunerația ilicită în sumă de aproximativ 7.000 dolari SUA pentru persoană, care urma a fi achitată acestora.

În continuare, David Vera, acționând în interesele grupului criminal organizat, urmărind scopul infracțional, a primit de la mai mulți cetățeni ai Republicii Moldova, un set de documente, totodată, asumându-și angajamentul de a perfecta actele obligatorii pentru deschiderea vizei de muncă în statul Israel.

În așa mod, *David Veaceslav* a organizat falsificarea de către David Victoria a certificatelor care atestă absolvirea cursurilor specializate de îngrijire a bătrânilor, comisiile medicale care atestă starea sănătății a migraților.

Ulterior, membrii grupului criminal organizat, au perfectat pe numele migraților câte un pachet de documente falsificate în circumstanțe necunoscute, necesare pentru depunerea lor în acest scop la Consulatul Israelului din or. Kiev, R. Ucraina, precum și au instruit migrații cu privire la circumstanțele care urma să comunice în cadrul întrevederii ce urma să aibă loc la Consulat, cu prezentarea informației despre scopul plecării sale peste hotare.

Continuându-și acțiunile sale criminale, membrii grupului criminal, urmărind un scop unic, au transmis migraților documentele necesare pentru depunerea lor la Consulatul Statului Israel din or. Kiev, Republica Ucraina, iar pentru organizarea ilegală acestor acțiuni, a primit de la ultimii, remunerația ilicită în sumă de aproximativ 7.000 dolari, pentru persoana.

Ulterior, *David Veaceslav*, **prin participatie** cu David Victoria și David Vera și SC "JUST IMOBILEX" și ÎI «DAVID VERA», a organizat transportarea migraților la Consulatul statului Israel din or. Kiev Ucraina, unde de către ultimii, la indicația membrilor grupului criminal au fost depuse seturile de acte falsificate, în baza cărora au fost perfectate vize de

intrare și ședere, în temeiul cărora, migrații în mod ilegal au intrat pe teritoriul statului Israel.

Acțiunile *David Veaceslav* au fost încadrate juridic în prevederile art. art. 46, 362¹ alin. (3), lit. a) Cod penal, după indicii calificativi - „*organizarea, în scopul obținerii, direct sau indirect, a unui folos financiar sau material, a intrării, șederii, tranzitării ilegale a teritoriului statului sau a ieșirii de pe acest teritoriu a persoanei care nu este nici cetățean, nici rezident al acestui stat săvârșite de un grup criminal organizat*”.

5. Nefiind de acord cu sentința a declarat apel procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, *Timofti-Rusanovscaia Tatiana*, prin care a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11 martie 2011 în privința inculpatului David Veaceslav, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă confiscarea de la inculpatul David Veaceslav (*solidar cu alți membri ai grupării criminale, recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii incriminate*) și trecerea forțată și gratuită în proprietatea statului suma de **58440** dolari SUA și 4300 lei, cu titlu de mijloace bănești obținute din activitate infracțională și anume organizarea migrației ilegale.

5.1. În motivarea cererii de apel, procurorul a invocat că din învinuirea înaintată lui David Veaceslav și alți inculpați, membri ai unui grup criminal organizat, *în privința cărora cauza penală a fost disjunsă în procedură separată*, urmează că aceștia ca urmare a activității infracționale au obținut un venit de 58 440 dolari SUA și 4300 lei.

Inculpatul David Veaceslav, acționând în cadrul grupului criminal organizat împreună cu alți participanți în privința cărora cauza penală a fost disjunsă în procedură separată, au dobândit de la: Anton Viorica suma de 5800 dolari SUA și suma de 700 lei (f. d. 42-43, vol. I); Boleacu Natalia suma de 6800 dolari SUA (f. d. 44-45, vol. I); Diaconu Larisa suma de 6830 dolari SUA (f. d. 42-43 vol. I); Gheorghiuța Veronica suma de 5000 dolari SUA (f. d. 102-104 vol. I); de la Ciobanu Zinaida suma de 6800 dolari SUA (f. d. 105-110, vol. I); Grogorean Nadejda suma de 6800 dolari SUA și suma de 1450 lei (f. d. 111 – 115 vol. I); Rotaru Violeta suma de 6800 dolari SUA (f. d. 119-120 vol. I); Nicu Ina suma de 6810 dolari SUA (f. d. 64-66 vol. I); Luca Mariana suma de 6800 dolari SUA și suma de 2150 lei (f. d. 62-63 vol. I).

Prin urmare este oportun de a dispune confiscarea cu trecerea forțată și gratuită din contul inculpatului David Veaceslav, solidar cu alți membri ai grupării criminale, în contul statului a sumei de 58 440 dolari SUA și a sumei 4300 lei, obținute în urma migrației ilegale.

Nu poate fi reținut argumentul inculpatului David Veaceslav, precum că din suma încasată pentru organizarea migrației ilegale el își reținea o mică parte, or, în acest sens instanței de judecată nu i-au fost prezentate careva probe.

Partea acuzării a invocat că, abordarea constantă a Curții în cauzele care implicau confiscarea bunurilor considerate de instanțele naționale că ar fi fost obținute ilegal și atunci când confiscarea avea ca scop prevenirea utilizării acestor bunuri în detrimentul comunității, a fost aceea că,

confiscarea constituie un control al folosinței bunurilor, iar măsurile de confiscare constituie o parte a unei politici de prevenire a infracțiunilor.

De asemenea, partea acuzării a invocat că nu pot fi trecute cu vederea explicațiile instanței de judecată în partea dispozitivă, privitor la dreptul inculpatului de a achita jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul în care hotărârea devine executorie. Or, infracțiunea prevăzută de art. 362¹ alin.(3), lit. a) Cod penal, incriminată inculpatului, se clasifică drept una gravă, conform art.16 Cod penal, iar conform prevederilor art. 64 alin.(3¹) Cod penal, condamnații beneficiază de un astfel de drept doar în cazul infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave.

În acest sens, Legea penală prevede expres pentru care categorii de infracțiuni este posibilă aplicarea acestei norme.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2021, a fost admis apelul procurorului, casată sentința în partea confiscării speciale și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit moduli stabilit pentru prima instanță, după cum urmează;

Conform art.106 alin.(2) Cod penal, au fost supuse confiscării speciale de la *David Veaceslav*, mijloacele bănești în sumă de **58 440** (cincizeci și opt mii patru sute patruzeci) dolari SUA și **4300** (patru mii trei sute) lei, cu titlu de mijloace bănești obținute din activitatea infracțională și anume organizarea migrației ilegale, cu trecerea acestora forțat și gratuit în proprietatea statului.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

6.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și de drept, vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, apreciind faptele săvârșite de aceștia, încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat. Cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor.

Instanța de apel a menționat că, fiind legal inculpatul David Veaceslav, nu s-a prezentat, însă în temeiul unei cereri depuse a solicitat instanței de apel examinarea cauzei în lipsa sa, audiind participanții, ținând cont de faptul că inculpatul nu este apelant, instanța de apel a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia, conducându-se de prevederilor art. 412 alin.(5) Cod procedură penală.

În continuare, instanța de apel reiterând prevederile art. 106 alin. (1) Cod penal, a apreciat că, inculpatul David Veaceslav, acționând în cadrul grupului criminal organizat împreună cu alți participanți în privința cărora cauza penală a fost disjunsă în procedură separată, au dobândit de la: Anton Viorica suma de 5800 dolari SUA și suma de 700 lei (f. d. 42-43, vol. I); Boleacu Natalia suma de 6800 dolari SUA (f. d. 44-45, vol. I); Diaconu Larisa suma de 6830 dolari SUA (f. d. 42-43 vol. I); Gheorghita Veronica suma de 5000 dolari SUA (f. d. 102-104 vol. I); de la Ciobanu Zinaida suma de 6800 dolari SUA (f. d. 105-110, vol. 1); Grogorean Nadejda suma de 6800 dolari SUA și suma de 1450 lei (f. d. 111 – 115 vol. 1); Rotaru Violeta suma de 6800 dolari SUA (f. d. 119-120 vol. 1); Nicu Ina

suma de 6810 dolari SUA (f. d. 64-66 vol. 1); Luca Mariana suma de 6800 dolari SUA și suma de 2150 lei (f. d. 62-63 vol. 1).

Prin urmare, este oportun de a dispune confiscarea cu trecerea forțată și gratuită din contul inculpatului David Veaceslav, în contul Statului a sumei de 58 440 dolari SUA și a sumei 4300 lei, obținute în urma migrației ilegale, această măsură nefiind abuzivă și nu încalcă principiile constituționale, referitoare la proprietate, dar este o măsură de siguranță prevăzută de lege și aplicată în temeiul acesteia.

7. Nefiind de acord cu hotărârea emisă, avocatul *Sandu Sergiu* în numele inculpatului David Veaceslav a declarat recurs ordinar, prin care invocând prevederile art.427 alin.(1), pct.4) și 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În eventualitatea cazului în care instanța de recurs nu găsește temei pentru remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, a fost solicitată casarea deciziei, în partea în care s-a dispus confiscarea specială de la David Veaceslav a mijloacelor bănești în sumă de 58 440 (cincizeci și opt mii patru sute patruzeci) dolari SUA și 4 300 (patru mii trei sute) lei, cu titlu de mijloace bănești obținute din activitatea infracțională și anume organizarea migrației ilegale, cu trecerea acestora forțat și gratuit în proprietatea statului, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, privind respingerea solicitării procurorului ca fiind neîntemeiată.

7.1. În motivarea recursului, recurentul invocă că instanța de apel, în mod nejustificat, a dispus examinarea cauzei în absența inculpatului David Veaceslav, or, cazul acestuia nu se încadra în excepțiile prevăzute de alin.(2) al art.321 Cod de procedură penală, dat fiind faptul că la materialele cauzei penale lipsesc probe ce ar confirma faptul că inculpatul s-ar fi ascuns de la prezentarea în instanța de apel (prima excepție), acesta nu se afla nici în stare de arest în custodia statului, nu există refuzul de a fi adus în instanță (excepția cu nr. 2).

La fel nici cea de a treia excepție prevăzută de legiuitor, nu era aplicabilă la caz, or deși recurentul a formulat o cerere privind judecarea cauzei în lipsa sa, aceasta nu putea în principiu să fi admisă de către instanța de apel, dat fiind faptul că conform normei sus-menționate, o astfel de posibilitate există doar în cazul în care inculpatului îi este incriminată comiterea unei infracțiuni ușoare, pe când la caz, recurentul era învinuit de comiterea unei infracțiuni grave.

Conform practicii CEDO, (*cauza Russu c. Moldovei, din 13 noiembrie 2008*), s-a menționat că art. 6 al Convenției, interpretat în ansamblu, garantează dreptul persoanei acuzate de a participa efectiv la procesul său penal. Acesta include, *inter alia*, nu doar dreptul de a fi prezent, dar și de a asculta și a urmări procesul (*cauzele Stanford v. Regatul Unit, hotărâre din 23 februarie 1994, Seria A nr. 282-A, § 26; Barbera, Messegue și Jabardov. Spania, hotărâre din 6 decembrie 1988, Seria A nr. 146, § 78*). Acest drept face implicit parte din esența conceptului procedurii

contradictorii și poate fi, de asemenea, dedus din garanțiile prevăzute în subparagrafele (c), (d) și (e) ale paragrafului 3 al articolului 6 CEDO.

Prin examinarea cauzei penale în ordine de apel în lipsa inculpatului, chiar și cu acordul acestuia, recurentului David Veaceslav i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, mai ales în situația în care instanța a decis admiterea apelului declarat de către procuror, fiindu-i înrăutățită situația acestuia în raport cu cea stabilită de prima instanță.

Admițând apelul acuzatorului de stat și dispunând confiscarea *de la recurentul David Veaceslav a mijloacelor bănești în sumă de 58 440 (cincizeci și opt mii patru sute patruzeci) dolari SUA și 4 300 (patru mii trei sute) lei, cu titlu de bani obținuți din activitatea infracțională*, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, dispunând încasarea de la recurent a unor sume bănești, în privința cărora acuzarea nu a prezentat suficiente probe justificative și veridice care ar demonstra, în lipsa oricărui dubiu, faptul că aceste mijloace bănești constituie „*bunuri, obținute din activitatea ilegală desfășurată de recurent*”.

Mai mult ca atât, decizia instanței de apel nu cuprinde motivele din care s-a decis confiscarea mijloacelor bănești de la recurent, instanța preluând doar alegațiile acuzatorului de stat, fără a argumenta incidența acestora la caz.

În acest sens, a fost menționat că potrivit art. art.8 alin. (3), 24 alin. (2), 66 alin.(2) pct.(1), 281 alin.(2), 296 alin.(2), 325 alin.(1), 389 alin.(2) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. *Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii se interpretează doar în favoarea inculpatului. Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Actul de învinuire trebuie să cuprindă formularea învinuirii cu indicarea modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei.*

Respectiv în cazul de față, în lipsa unei învinuiri certe făcute de către acuzare, instanța de apel nu a fost în drept să completeze din oficiu învinuirea cu circumstanțe de fapt nestabilite de către acuzare, care ar justifica necesitatea aplicarea măsurii speciale și care ar agrava situația recurentului, or această sarcină îi revine exclusiv acuzării.

Din motive neclare totuși, instanța de apel a dispus confiscarea specială, constatând că din materialele cauzei și din învinuirea înaintată față de David Veaceslav și alți inculpați, membri ai unui grup criminal organizat, în privința cărora cauza penală a fost disjunsă în procedură separată, urmează că aceștia ca urmare a activității infracționale au obținut un venit de 58 440 dolari SUA și 4300 lei.

Soluția din decizia recurată, vine în contradicție și cu constatările instanței de apel reținute în motivarea deciziei, or pe de o parte, în partea descriptivă, instanța de apel reține faptul că David Veaceslav împreună cu alți inculpați, membri ai grupului criminal organizat, în privința cărora cauza penală a fost disjunsă în procedură separată, urmare a activității infracționale au obținut un venit de 58 440 dolari SUA și 4300 lei, iar pe

de altă parte, potrivit dispozitivul deciziei, s-a dispus confiscarea mijloacelor bănești menționate exclusiv de la recurentul David Veaceslav, fapt ce presupune că doar recurentul a obținut venitul respectiv din activitatea sa.

Astfel, recurentul consideră că, în speță au fost aplicate duble standarde față de persoane, care potrivit actului de învinuire ar fi comis o infracțiune în participație, solicitând selectiv și fără o justificare argumentată, confiscarea specială a sumelor bănești presupus obținute din infracțiunea comisă în grup, de la unii participanți ai acestuia grup, iar de la alții nu.

8. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul *Suvac Nicolae* a depus referință asupra recursului declarat, pledând pentru admisibilitatea acestuia întrucât instanța de apel a judecat cauza în lipsa inculpatului, încălcând prevederile art. 321 Cod de procedură penală.

9. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admise, din următoarele considerente.

În speță, se constată că recurentul s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să caseze total hotărârea atacată și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Prin urmare, instanța de recurs, poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a avut drept consecință adoptarea unei hotărâri nemotivate.

Potrivit prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel la judecarea apelului trebuie să se pronunțe asupra chestiunilor de fapt, și anume: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat, și dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul, verificând și analizând decizia instanței de apel, constată că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel a neglijat prevederile art. 321 Cod de procedură penală, și a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului.

În contextul celor menționate supra se reține că, judecarea unei cauze penale cu nerespectarea normelor de procedură penală, norme ce au un caracter imperativ, duce la nulitatea hotărârii adoptate.

Dreptul persoanei acuzate de a fi prezentă în persoană la proces este inclus în dreptul la un proces echitabil prevăzut la art. 6 CoEDO.

Potrivit art. 321 Cod de procedură penală judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului, cu excepția cazurilor: **1) când inculpatul se ascunde de prezentarea în instanță; 2) când inculpatul, fiind în stare de arest, refuză să fie adus în instanță pentru judecarea cauzei și refuzul lui este confirmat și de apărătorul lui sau de administrația locului de detenție a acestuia; 3) examinării unor cauze privitor la săvârșirea unor infracțiuni ușoare când inculpatul solicită judecarea cauzei în lipsa sa.**

Din practica CtEDO și cea națională cât și legislația procesual penal se reliefează că prezența inculpatului, atunci când se judecă fondul cauzei, este necesară, iar renunțarea acestuia de a se prezenta, trebuie a fi stabilită în mod neechivoc (hotărârea Popovici versus Moldova din 27. 11.2007).

În cazul când nu este respectată una din condițiile elucidate, se prezumă că decizia instanței de judecare a cauzei în lipsa inculpatului este contrară Legii și implică ingerințe în drepturile inculpatului.

La acest capitol, reieșind din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a judecat cauza în lipsa inculpatului, fără a avea probe verosimile ce ar confirma că *David Veaceslav* a renunțat în mod expres la dreptul de a se prezenta în instanța de apel și de a se apăra (hotărârea *CtEDO Poitrimol versus Franța*), aceasta fiind posibilă numai după ce instanța de judecată și-a îndeplinit obligația pozitivă de a face demersuri pentru a asigura prezența părții în ședință (*hotărârile CtEDO Mihaes versus Franța și Kattan versus România*), însă din materialele cauzei rezultă contrariul.

Astfel, Colegiul menționează că din materialele cauzei se atestă că la 12 septembrie 2021, prin intermediul poștei electronice a instanței de apel, a parvenit cererea inculpatului *David Veaceslav*, prin care a informat că, nu are posibilitate de a se prezenta la ședința de judecată din 14 septembrie 2021, din motiv că se află peste hotarele Republicii Moldova, și că solicită examinarea cauzei în lipsa sa, invocând totodată că nu este de acord cu apelul procurorului (f.d.101-102 vol.VI).

Potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 14 septembrie 2021, instanța de apel soluționând posibilitatea examinării cauzei în lipsa inculpatului, după audierea părților, a indicat că „*toți participanții la proces consideră posibil*”, fără a emite o încheiere protocolară în acest sens (f. d. 112-113, vol. VI).

Prin urmare, instanța de apel a judecat cauza cu derogare de la prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit căroră în

caz de neprezentare a uneia din părți la ședința de judecată, instanța, ascultând opiniile părților prezente asupra acestei chestiuni, decide în modul prevăzut de dispozițiile respective ale capitolului I din prezentul titlu.

În continuare, judecând apelul, instanța de apel fără a dispune de probe verosimile că inculpatul a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, a dispus judecarea cauzei în lipsa inculpatului.

Colegiul ține să menționeze că, în conformitate cu prevederile art. 321 alin. (5) și (6) Cod de procedură penală, drept condiții cumulative pentru adoptarea hotărârii de judecare a cauzei în lipsa inculpatului, sunt: *existența unei cauze penale pe rolul instanței de judecată; absența inculpatului la proces; întreprinderea tuturor măsurilor posibile de înștiințare a inculpatului; demersul acuzatorului de stat de anunțare în căutare, solicitarea unei părți de examinare a cauzei în lipsa inculpatului precum și participarea obligatorie a avocatului.*

Raportând circumstanțele ce se referă la îndeplinirea condițiilor pentru adoptarea hotărârii de judecare a cauzei în lipsa inculpatului David Veaceslav, Colegiul statuează că concluzia instanței de apel privind examinarea cauzei în lipsa inculpatului contravine normelor legale și că instanța de apel nu era în drept să adopte o asemenea hotărâre pe motiv că nu au fost întreprinse toate măsurile posibile de înștiințare a inculpatului și acuzatorul de stat nu a prezentat probe verosimile și nu a venit cu un demers de anunțare în căutare.

Astfel, Colegiul menționează că deși prin cererea parvenită în adresa instanței de apel, prin intermediul poștei electronice se deduce că inculpatul a solicitat judecarea în lipsa sa, însă acesta nu putea fi admisă deoarece infracțiunea incriminată art. art. 46, 362¹ alin. (3), lit. a) Cod penal lui *David Veaceslav*, care conform art.16 alin. (4) Cod penal se atribuie la categoria celor grave, sancționându-se inclusiv cu închisoare de la 5 la 7 ani, speței nefiindu-i aplicabile prevederile art. 321 alin.(2), pct.3) Cod de procedură penală.

Mai mult, cererea respectivă nu putea fi luată în considerație, or formatul în care aceasta a fost expediată în adresa instanței nu permit verificarea autenticității și apartenenței semnăturii inculpatului *David Veaceslav*.

Așadar, în speța dată, era obligația pozitivă a acuzatorului de stat de comun cu instanța de apel să întreprindă măsuri privind citarea legală a inculpatului și constatarea eschivării acestuia de la proces, pentru a putea proceda la examinarea cauzei în lipsa inculpatului, în conformitate cu prevederile art. 321 alin. (6) Cod de procedură penală.

Drept consecință, decizia instanței de apel urmează a fi desființată *ad integrum*, speței fiindu-i incident cazul prevăzut de art. 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală potrivit căruia, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, or în cauza dată, instanța de apel nu și-a

exercitat în deplină măsură atribuțiile prevăzute de Lege și aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs, deoarece aceasta nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și de a se pronunța asupra legalității sentinței primei instanțe, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual-penale.

În acest context, la rejudecarea cauzei instanța urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra circumstanțelor arătate în prezenta hotărâre, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul *Sandu Sergiu* în numele inculpatului David Veaceslav.

Se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui **David Veaceslav** ~~xxxxxxx~~ și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 13 februarie 2023.

Președinte

Filincova Svetlana

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Stratulat Galina

Pitic Mariana

Ghervas Maria